

DOI 10.18372/2786-823.1.19291

УДК 37.01+374+378.4

Дяденчук Альона

кандидат технічних наук, доцент,

кафедра вищої математики і фізики,

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,

методист,

Центр дитячо-юнацької творчості імені Є.М. Рудневої відділу освіти виконавчого

комітету Бердянської міської ради Запорізької області,

м. Запоріжжя, Україна

dyadenchukalena@gmail.com

СИНЕРГІЯ ОСВІТИ: ПАРТНЕРСТВО ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА УНІВЕРСИТЕТУ ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Анотація. У статті розкрито роль партнерства між закладами позашкільної та вищої освіти в забезпеченні комплексного розвитку майбутніх фахівців. Висвітлено ключові механізми співпраці, які сприяють формуванню професійної ідентичності та практичних навичок у молоді. Завдяки позашкільній освіті учні розвивають гнучкі компетентності, креативне мислення та дослідницькі здібності, тоді як університети забезпечують їх необхідною науково-методичною базою. Стаття аналізує вплив інтеграції освітніх процесів на підготовку молодих людей до успішної академічної та професійної діяльності.

Ключові слова: партнерство в освіті, компетентності, інтеграція, розвиток молоді.

Annotation. The article discloses the role of partnership between institutions of out-of-school and higher education in ensuring the integrated development of future specialists. The key mechanisms of cooperation that contribute to the formation of

professional identity and practical skills among young people are highlighted. Thanks to out-of-school education, students develop flexible competencies, creative thinking and research skills, while universities provide them with the necessary scientific and methodological base. The article analyzes the impact of the integration of educational processes on the preparation of young people for successful academic and professional activities.

Key words: *partnership in education, competences, integration, youth development.*

Вступ. Згідно Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р «пріоритетними напрямками розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) є: ... розширення і зміцнення партнерської співпраці між закладами освіти...» [1]. Встановлення партнерських відносин стає ключовим підходом у діяльності інституцій, спрямованим на досягнення спільних цілей та забезпечення значущих змін у сфері освіти [2]. Одним із проявів такої співпраці є створення середовища для комплексного розвитку майбутніх фахівців, якого можна досягти через партнерство закладів позашкільної освіти та університетів.

Позашкільна освіта надає можливості для розвитку гнучких компетентностей, креативності та дослідницьких навичок, що є ключовими вимогами на сучасному ринку праці. Університети, зі свого боку, володіють потужним науково-методичним і професійним потенціалом, який може надати молоді інструменти для поглибленого вивчення обраної професійної галузі. Синергія між цими освітніми ланками дозволяє створити інтегровану систему підготовки фахівців, яка сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок, необхідних у професійному житті.

Тема співпраці закладів вищої освіти з бізнесом, громадами, підприємствами розглядається в роботах відомих українських науковців [3-6], взаємодія закладів позашкільної освіти з музеями, екологічними організаціями, пришкільними

таборами, тощо висвітлюється у тематичних працях знаних фахівців [7-9]. Незважаючи на активне дослідження співпраці закладів освіти з іншими суспільними та економічними структурами, питання партнерства саме між закладами позашкільної освіти і вищої освіти залишається відкритим.

Метою статті є дослідження механізмів партнерства між закладами позашкільної освіти та університетами, а також аналіз його впливу на розвиток професійної ідентичності та компетентностей молодих фахівців.

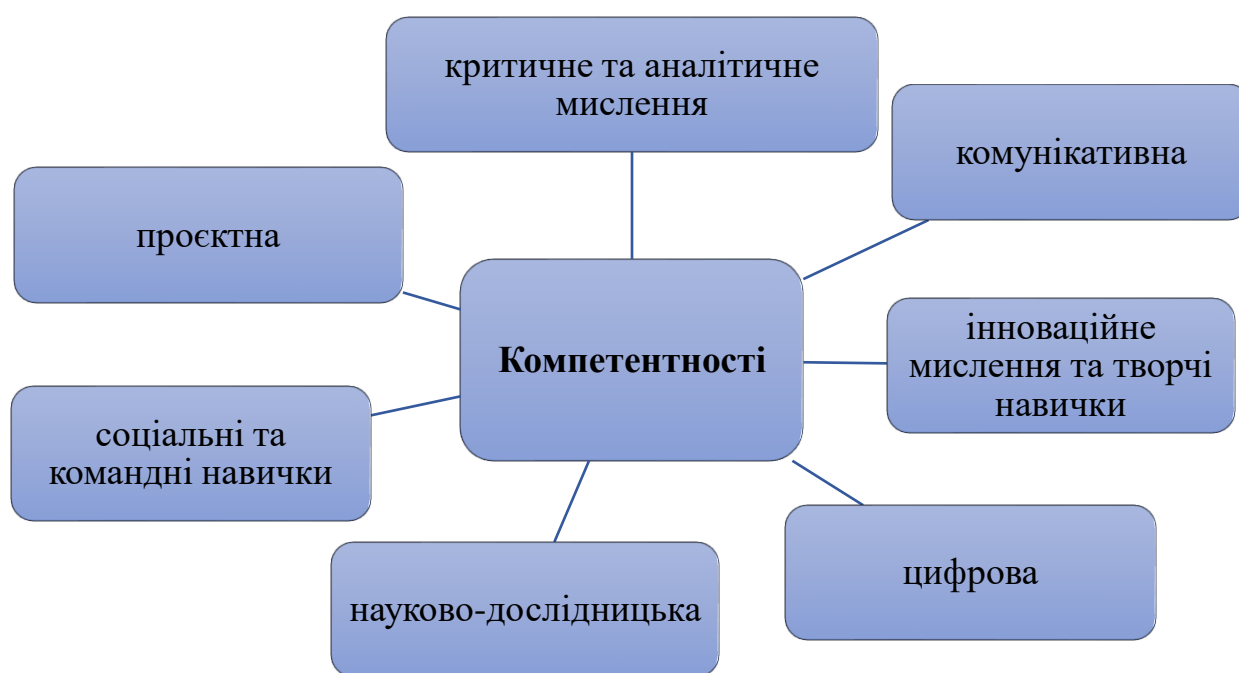
Результати дослідження. Партнерство між закладами позашкільної освіти та університетами має низку конкретних цілей, спрямованих на максимальне розкриття потенціалу гуртківців та підготовку їх до успішної академічної і професійної діяльності (рис. 1).

Цілі партнерства	Форми партнерства	Переваги партнерства
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення безперервного навчання і розвитку компетентностей; • впровадження інноваційних освітніх технологій і методів навчання; • підвищення зацікавленості гуртківців до обраних професій та індустрій 	<ul style="list-style-type: none"> • спільні навчальні програми; • проєктне навчання; • стажування та практики; • науково-дослідницька діяльність; • менторські програми; • конкурси, олімпіади та конференції; • профорієнтаційні заходи 	<ul style="list-style-type: none"> • отримання здобувачами освіти теоретичних знань, розвиток практичних навичок; • ознайомлення з вимогами ринку праці і підготовка до професійної діяльності; • обмін досвідом між різними рівнями освіти

Рис. 1. Основні цілі, форми та переваги партнерства між закладом позашкільної освіти та університетом

Для реалізації основних цілей співпраця між позашкільними закладами та університетами може приймати різноманітні форми, які дозволяють максимально ефективно залучати гуртківців до освітнього та наукового середовища.

Синергія між позашкільною освітою й університетською підготовкою розширює можливості для розвитку молоді. Позашкільні установи зосереджуються на формуванні гнучких навичок і компетенцій: креативного мислення, соціальних навичок, дослідницьких здібностей тощо. Університети ж мають потужну навчальну базу та професійний досвід для поглибленого вивчення спеціалізованих знань. Це поєднання створює унікальні умови для розвитку у гуртківців ключових компетентностей, які суттєво впливають на їх навчання та подальше професійне становлення (рис. 2).

Рис. 2. Ключові компетентності гуртківців, що розвиваються внаслідок партнерства між закладом позашкільної освіти та університетом

Університети, як осередки наукової думки, мають всі необхідні ресурси для підтримки учнівської дослідницької діяльності: сучасні лабораторії, доступ до наукової літератури, участь у проектах та консультації з фахівцями. Співпраця між ЗПО та ЗВО не тільки дозволяє гуртківцям заглибитися в реальний науковий процес, але й мотивує до продовження освіти в галузі науки та технологій. Участь

у спільних дослідженнях з університетами допомагає учням оволодіти методами наукового дослідження та підготуватися до майбутньої професійної діяльності.

Співпраця між Центром дитячо-юнацької творчості імені Є. М. Рудневої відділу освіти виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області (м. Бердянськ) та Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного (м. Мелітополь) була розпочата ще до початку повномасштабного російського вторгнення та продовжується по сьогодні, незважаючи на тимчасову релокацію обох закладів до м. Запоріжжя. Завдяки цій співпраці вихованці гуртків мають змогу не лише поглиблювати свої знання, а й активно брати участь у різноманітних конкурсах, олімпіадах і конференціях, що суттєво збагачує їхній досвід.

Вихованці ЦДЮТ мають можливість брати участь у таких заходах, як Всеукраїнська предметна олімпіади ТДАТУ для професійної орієнтації вступників на основі ПЗСО, Творчий конкурс фотоколажів та відеоматеріалів «Фізико-математичний портрет моєї майбутньої професії» [10], щорічна Всеукраїнська науково-технічна конференція студентів та магістрантів за підсумками досліджень, Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації» [11] тощо.

Участь у конкурсах та олімпіадах дозволяє вихованцям не лише перевірити свої знання на практиці, а й отримати визнання за свої досягнення. Конференції, в яких вони можуть брати участь, надають унікальну можливість представити свої проєкти, обмінятися ідеями з однолітками та фахівцями, а також розширити свої горизонти в науковій діяльності (рис. 3).

Менторську підтримку від викладачів університету отримують не тільки вихованці гуртків, але й педагогічні працівники Центру. Так, в рамках школи педагогічної майстерності ЦДЮТ вже традиційними стали виступи викладачів кафедри вищої математики і фізики ТДАТУ, спрямовані на підвищення кваліфікації педагогів та розвиток їхніх професійних навичок.

Рис. 3. Результати співпраці ЦДЮТ (м. Бердянськ) та ТДАТУ (м. Мелітополь)

І це не повний перелік заходів, які здійснюються в рамках партнерства між нашими закладами ЗПО та ЗВО. Постійно розробляються нові ініціативи, спрямовані на підтримку учнівської творчості, активізацію наукових досліджень та залучення молоді до різноманітних освітніх програм. Ця співпраця не лише збагачує досвід вихованців, а й формує у них бажання до саморозвитку та

досягнення нових висот. Ми впевнені, що така інтеграція освітніх процесів сприятиме всебічному розвитку наших дітей і підготує їх до успішної професійної діяльності в майбутньому.

Висновки. Таким чином, партнерство між закладами позашкільної освіти та університетами є ключовим фактором у розвитку потенціалу гуртківців та їх підготовки до успішної академічної і професійної діяльності.

Співпраця не лише розширює можливості для молоді, але й забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, що є необхідними для їхнього майбутнього.

Спільні навчальні програми, проєктне навчання, стажування та наукові дослідження дають змогу розвинути широкий спектр компетенцій і навичок, необхідних для успішної професійної діяльності.

Однак для успішної реалізації такої співпраці необхідно також подолати низку викликів, серед яких фінансування, адміністративна координація та інституційні відмінності.

Перспективи розвитку таких партнерств залежать від готовності закладів до інновацій та взаємодії з різними зацікавленими сторонами.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) : розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.10.2024).

2. Матвеєнко І. В. Партнерство як інноваційна форма взаємодії в сфері освіти: зарубіжний досвід для України. *Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції (15 червня 2022 р.). Одеса : Університет Ушинського, 2022. С. 126 - 129.

3. Тарасенко С. І., Демченко М. Є. Партнерство університетів та бізнесу: форми та перспективи розвитку в умовах підвищення інноваційності економіки. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 302 - 308.

4. Даньків Й. Я., Попович М. С., Волошина Ю. Я. Співпраця університетів і підприємств на сучасному етапі розвитку соціально-економічних відносин України. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер: Економіка*. 2013. Вип. 4 (41). С. 81 - 84.

5. Атнажева Л., Заможський А. Соціальні інновації та управління різноманіттям у співпраці університетів та громад. *Вища освіта України*. 2023. Вип. 1. С. 47 - 53.

6. Павленко М.В., Лазнева І.О. Сучасні форми взаємодії університетів та бізнесу та перспективи їх імплементації на національному рівні. In *The 11 th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science» (October 23-25, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. 411 p.* (p. 373).

7. Караманов О. Організація педагогічно-просвітницької діяльності музеїв у взаємодії із закладами позашкільної освіти в Україні. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. 2018. Вип. 2. С. 99 - 107.

8. Цибульська І. Екологоосвітня діяльність центру позашкільної освіти у співпраці з навчальними закладами в межах КНПП «Цуманська пуща». *Природно-заповідний фонд Волинської області: освітній аспект: матеріали обласної науково-практичної конференції (10 жовтня 2019 р., м. Луцьк) / упоряд.: Н. В. Григор'єва, Л.М. Мацюк. Луцьк : Волинський ІППО, 2019. 282 с.*

9. Просіна О., Швень Я., Нестерук Т. Управління закладом позашкільної освіти: сучасні тренди, співпраця, проєкти: посібник. Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук». О. Просіної, Я. Швень. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук, 2020. 252 с.

10. Творчий конкурс фотоколажів та відеоматеріалів «Фізико-математичний портрет моєї майбутньої професії». Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/vmf/ii-tvorchyyj-konkurs-fotokolazhiv-ta-videomaterialiv-fizyko-matematychnyj-portret-mojeji-majbutnoji-profesiji/> (дата звернення: 16.10.2024).

11. Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації». Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/vmf/goto/https://sites.google.com/tsatu.edu.ua/mvfconf> (дата звернення: 16.10.2024).